

цілому, покращення іміджу України як туристичної держави на світовому рівні; підвищення рівня доступності туристичних послуг особам з обмеженими можливостями; розвиток нових видів туризму як відповідь на глобальні та регіональні виклики сьогодення (освітній туризм, військовий туризм, philantourism). Серед різновидів воєнного туризму вирізняють: військово-історичний туризм, зброярський, мілітарі туризм, воєнний туризм.

До основних завдань, від розв'язання яких буде залежати відновлення туристичного потенціалу України після війни, доцільно віднести: документування шкоди туристичним локаціям, що заповдіяні Росією, розробка стратегії розвитку туристичної індустрії України в умовах війни та повоєнному періоді на засадах інновацій, використання цифрових технологій та розвитку нових видів туристичних послуг; використання можливостей, які надає українській туристичній сфері євроінтеграційний курс завдяки кооперації з країнами-учасницями ЄС та ЮНВТО.

Список використаних джерел

1. Скільки туризм України недоотримав через війну – суми податків. URL: <https://www.rbc.ua/rus/travel/spad-tretinu-stalo-vidomo-skilki-turizm-ukrayini-1678791650.html> (дата звернення: 28.03.2023).
2. Роїк О.Р., Недзвецька О.В. Шляхи розвитку туристичної сфери України у воєнний період. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2022. Випуск 46. С. 11-15. URL: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/783/754> (дата звернення: 31.03.2023).
3. Україна, Литва та Польща розпочали працювати над оцифруванням культурної спадщини України. URL: <https://www.unian.ua/society/ukrajina-litva-ta-pol-shcha-rozpochali-pracyuvati-nad-ocifruvannyam-kulturnoji-spadshchini-ukrajini-novini-ukrajini-11824371.html> (дата звернення: 30.03.2023).
4. Моца А., Шевчук С., Середа Н. Перспективи післявоєнного відновлення сфери туризму в Україні. Економіка та суспільство. 2022. № 41. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1560/1501> (дата звернення: 03.04.2023).
5. Барвінок Н.В. Перспективи розвитку воєнного туризму на території України після закінчення російсько-української війни. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/aprde/article/view/6091/6347> (дата звернення: 30.03.2023).

УДК 330.131.5-026.12

КЛЮЧОВІ МОМЕНТИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНИХ І КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ

А.М. Вергун, кандидат економічних наук, доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: культурні і креативні індустрії, УКФ, План відновлення України

Українські та іноземні дослідники культурних та креативних індустрій відзначають, що створення Українського культурного фонду (УКФ) у 2017 році стало надзвичайно важливим поштовхом для розвитку української культури. Можливо, навіть, цей поштовх забезпечив резистентність сектору під час потрясінь останніх років. Це перший в Україні приклад прозорого конкурсного фінансування культури за довгостроковими пріоритетами визначеними професійною спільнотою. По-друге, це проривний досвід фінансування як некомерційних, так і комерційних проєктів, що позиціонує державу не лише як інститут підтримки, але і як стратегічного інвестора в культуру та креативні індустрії. По-третє, це підвищення управлінської спроможності сотень малих організацій, для яких досвід взаємодії з УКФ став трампліном для наступних проєктів. І нарешті – це розвиток та структурування експертизи, формування пулу фахівців та їх видимість для професійної спільноти.

Фонди такого типу – державні чи приватні, національні чи локальні, є критично важливими для сталого розвитку економіки країни. А збільшення їх кількості, географічних/тематичних фокусів, моделей функціонування лише підсилює збалансованість інтересів. Прикладом такої децентралізації фінансування є Фонд культури Львова, здизайнований та зініційований у 2021 році. На жаль, війна перервала плани фонду, проте, сподіваємося цей концепт буде втілений у Львові і мультиплікований у інших містах.

Важливим фактом є те, що по креативній індустрії завдала серйозного удару не тільки повномасштабна війна, значна частина сектору зазнає серйозних обмежень і перепонів у роботі вже третій рік, після запровадження карантину [1, 2].

Додаткові проблеми, спричинені війною (на середину літа – дані з Плану відновлення): 37% працівників у сфері креативних індустрій втратили роботу або не отримують зарплату під час війни; 39% креативних бізнесів відзначають зменшення/зникнення замовлень і продажів; у чверті креативних бізнесів падіння оборотів становить понад 90%; 20% представників креативних індустрій виїхали за кордон через війну [3].

У Плані відновлення України креативним індустріям присвячено окрему главу у розділі "Культура та інформаційна політика". Зазначимо, що розділ було опрацьовано якісно із деталізацією заходів з впровадження політики і конкретними проєктами.

Передбачається, що реалізація плану забезпечить збереження і розвиток робочих місць у сфері креативних індустрій (до кінця 2022 року – 220 тисяч офіційно зайнятих, до кінця 2025 року – 380 тис., до кінця 2032 року – 600 тис.) [3].

Позитивними вважаємо грудневі дві знакові події для української культури та креативних індустрій – International Cultural Diplomacy Forum 2022 у Брюсселі та форум Creative Ukraine у Києві.

Основні тези, які були озвучені на заходах перекликаються:

- інституції культурної дипломатії у світі відчують себе як ніколи суб'єктивними та відповідальними за міжкультурні комунікації, та бачать потенціал для значного збільшення свого впливу на інші сфери міжнародних відносин;

- Nations are narrations. Культура додає стійкості та допомагає спільнотам уявляти своє майбутнє. Це ключовий каталізатор сталості, джерело смислів та творчої енергії; російська культура у видимому майбутньому не може бути суб'єктом культури в Україні, а має стати об'єктом дослідження для спеціалістів зі сфери філософії, соціології, антропології, тощо;
- занепад інституцій, виснаження та занепад команд – є ключовим викликом збереження пласту української культури, яка твориться сьогодні;
- відкритість, інлюзивність, вихід у світове культурне поле з українським описом світу, а також віднайдення своїх ніш у глобальній креативній економіці – це той системний підхід, який допоможе не лише перемогти у війні, а й перемагати темряву у мирний час.

Список використаних джерел

1. Morhulets O. Creative industries development as basis for economic development of Ukraine [Електронний ресурс] / O. Morhulets, A. Verhun, Ju. Bondarchuk // II International Conference on economics, accounting and finance - 2021, Tallinn, Estonia, November 05, 2021. – Scientific Center of Innovative Researches, 2021. – Режим доступу: <https://conf.scnchub.com/index.php/ICEAF/ICEAF-2021/paper/view/275>
2. Черниш О. В. Сутність креативних індустрій та їх вплив на розвиток економіки України / О. В. Черниш // Інтеграція науки і освіти: розвиток культурних і креативних індустрій : збірник наукових праць за результатами Всеукраїнської конференції, м. Київ, 10 травня 2022 р. / за ред. А. М. Вергун та ін. – Київ : КНУТД, 2022. – С. 237-238.
3. План відновлення України. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://recovery.gov.ua/>

УДК 338.640

КРОС-КУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

О.В. Нищенко, кандидат економічних наук
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: крос-культура, комунікації, проєкт, менеджмент, готельно-ресторанний бізнес, індустрія гостинності.

Для підприємств готельно-ресторанного та туристичного бізнесу ваговою складовою ефективного управління, на тлі поглиблення міжнародних зв'язків, є знання крос-культурних особливостей у процесі ведення бізнесу – виявлення спільних та відмінних культурних рис бізнес-партнерів, працівників та клієнтів з різних куточків світу. Відсутність у працівників індустрії гостинності крос-культурної грамотності й компетенції, навичок іншомовної міжкультурної комунікації є серйозним викликом для ефективного ведення бізнесу, зокрема для розробки та реалізації міжнародних проєктів.